
Z działalności BFG

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO W 2009 ROKU*

I. PODSTAWA PRAWNA, ZADANIA I WŁADZE

Bankowy Fundusz Gwarancyjny działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711, Nr 144, poz. 1176).

Ustawa określa zasady tworzenia i funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów, rodzaje działań, które mogą być podejmowane w celu udzielenia bankom pomocy w sytuacji powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, a także zasady gromadzenia i wykorzystywania informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania.

Nadzór nad Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG) sprawuje Minister Finansów.

BFG jest ważnym elementem sieci bezpieczeństwa finansowego kraju, pełniąc zadania przypisane mu ustawowo, które obejmują: działalność gwarancyjną, pomocową i analityczną.

* Treść publikacji stanowi skróconą wersję sprawozdania rocznego przedkładanego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny Radzie Ministrów zgodnie z art. 17 ust. 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711, Nr 144, poz.1176).

W zakresie obowiązkowego systemu gwarantowania zgromadzonych środków pieniężnych do zadań tych należy:

- ❖ określanie na dany rok wysokości środków wyodrębnionych przez podmioty objęte systemem gwarantowania, w związku z obowiązkiem tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych;
- ❖ wykonywanie obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych na zasadach określonych w Ustawie.

Do ustawowych zadań Funduszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania należy:

- ❖ udzielanie zwrotnej pomocy finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 19 i art. 20 Ustawy, w przypadku powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności bądź na nabycie akcji lub udziałów banków;
- ❖ nabywanie wierzytelności banków, w których powstało niebezpieczeństwo niewypłacalności;
- ❖ kontrola prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy;
- ❖ określanie wysokości obowiązkowych opłat rocznych, o których mowa w art. 13 ust. 1 i art. 14 Ustawy, wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania na rzecz Funduszu.

Ponadto, w świetle ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.), Fundusz może udzielać bankom spółdzielczym, w których nie występuje niebezpieczeństwo niewypłacalności, zwrotnej pomocy finansowej ze środków funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (frbs).

Do zadań Funduszu w zakresie gromadzenia i analizowania informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania należy w szczególności opracowywanie analiz i prognoz dotyczących sektora bankowego.

Ustawowymi organami BFG są Rada i Zarząd.

W dniu 31 grudnia 2009 r. w skład Rady Funduszu wchodził:

Przewodniczący Rady:	<i>Dariusz Daniluk</i>
Członkowie Rady:	<i>Agnieszka Alińska</i>
	<i>Krzysztof Broda</i>
	<i>Alina Gużyńska</i>
	<i>Jerzy Nowakowski</i>
	<i>Krzysztof Pietraszkiewicz</i>
	<i>Piotr Piłat</i>
	<i>Jan Szambelańczyk</i>

Po zmianach w składzie Zarządu w okresie sprawozdawczym w dniu 31 grudnia 2009 r. Zarząd Funduszu pracował w następującym składzie:

Prezes Zarządu:	Jerzy Pruski
Zastępca Prezesa Zarządu:	<i>Anna Trzecińska</i>
Członkowie Zarządu:	<i>Krystyna Majerczyk-Żabówka</i>
	Marek Pyła

II. DZIAŁALNOŚĆ GWARANCYJNA

Źródłem finansowania są środki gromadzone przez banki w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg). Obowiązek tworzenia tych funduszy mają wszystkie banki będące uczestnikami polskiego systemu gwarantowania depozytów. Wysokość funduszy jest określana jako iloczyn sumy zgromadzonych w banku środków pieniężnych, stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, i stawki procentowej, ustalonej corocznie przez Radę BFG. Maksymalny poziom stawki procentowej wynosi 0,4%. Rada BFG, uwzględniając potencjalne zagrożenia w sektorze bankowym, w uchwale nr 17/2008 z 19 listopada 2008 r., określiła poziom stawki procentowej tworzenia fośg na 2009 r. w wysokości 0,4% dla sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W 2009 r. utworzone przez wszystkie banki i utrzymywane w ich aktywach fundusze ochrony środków gwarantowanych (po aktualizacji 1 lipca 2009 r.) wyniosły 2 611 015,9 tys. zł. Fundusze te nie były wykorzystywane w 2009 r., bowiem nie doszło do upadłości żadnego banku.

Sposób tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych nie wpływa na ich obciążenia finansowe. Ogranicza jedynie swobodę dysponowania

Tabela 1. Upadłości banków w latach 1995–2009

Rok	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
1995*	2	48
1996	1	30
1997	–	6
1998	–	4
1999	1	–
2000	1	–
2001	–	1
2002–2009	–	–
Razem	5	89

* Od 17 lutego 1995 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

niewielką – w stosunku do sumy bilansowej – częścią środków finansowych. Środki stanowiące pokrycie funduszy są utrzymywane w formie skarbowych papierów wartościowych, bonów pieniężnych NBP, obligacji emitowanych przez NBP lub jednostek uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, co przynosi bankom dochody. Dopiero w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłości banku, uczestnicy systemu przekazują do BFG odpowiednie kwoty na wypłaty środków gwarantowanych.

Od początku działalności do końca 2009 r. BFG wypłacił środki gwarantowane deponentom 5 banków komercyjnych i 89 spółdzielczych.

Dokonane przez BFG w latach 1995–2009 wypłaty środków gwarantowanych wyniosły 814,4 mln zł i objęły 318,8 tys. uprawnionych deponentów.

Tabela 2. Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne w latach 1995–2009

Rok	Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne (w mln zł)				Stopień wykorzystania fośg (w %)	Liczba deponentów
	Ogółem	w tym:				
		z fośg	ze środków płynnych mas upadłości	z funduszu środków uzyskanych z mas upadłości		
1995	105,0	85,9	19,1	0	38,1	89 939
1996	50,8	47,3	3,1	0,4	14,9	59 420
1997	6,4	4,7	0,6	1,1	2,3	10 418
1998	8,2	4,1	1,8	2,3	3,2	6 775
1999	4,7	0	2,0	2,7	0	1 572
2000	626,0	484,1	141,9	0	48,4	147 739
2001	12,5	0	4,5	8,0	0	2 658
2002	0,1	0	0,1	0	0	46
2003	0,1	0	0,1	0	0	27
2004	0,4	0	0,4	0	0	124
2005	0,1	0	0,1	0	0	99
2006	0,1	0	0,1	0	0	5
2007	0	0	0	0	0	0
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0,004	0	0	0,004	0	1
Razem	814,4	626,1	173,8	14,500	6,15	318 823

Kwoty przekazane syndykom na wypłatę środków gwarantowanych deponentom upadłych banków są przedmiotem dochodzenia ich zwrotu z mas upadłości tych banków. Zgodnie z ustawą o BFG, uzyskane kwoty są gromadzone w postaci funduszu środków uzyskanych z mas upadłości i mogą być wykorzystywane wyłącznie na finansowanie kolejnych wypłat kwot gwarantowanych. Łączna wysokość funduszu środków uzyskanych z mas upadłości wyniosła na 31 grudnia 2009 r. 53 423,7 tys. zł.

W 2009 r. Fundusz otrzymał informacje o ukończeniu 2 postępowań upadłościowych banków, których BFG był wierzycielem, a 3 postępowania upadłościowe nie zostały jeszcze ukończone.

W związku z podjęciem przez Zarząd BFG 23 grudnia 2008 r. uchwały ustalającej nowy wzór listy deponentów pojawiła się konieczność modyfikacji aplikacji Deponent, służącej do sporządzania listy deponentów przez syndyka lub zarządcę masy upadłości. Modyfikacja ta została dokonana 8 stycznia 2009 r.

W ramach przeglądu narzędzi informatycznych, wspierających proces wypłat świadczeń gwarancyjnych, dokonano weryfikacji aplikacji Wypłaty, służącej do dokonywania i rejestrowania wypłat środków gwarantowanych przez Biuro Funduszu, pod kątem jej funkcjonalności, aktualności i zabezpieczeń.

W okresie sprawozdawczym Fundusz udzielał wszystkim zainteresowanym, w szczególności klientom banków, informacji dotyczących zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów oraz udziału poszczególnych podmiotów finansowych w systemie gwarantowania. Kierowane do Funduszu zapytania telefoniczne oraz korespondencja (listy, e-maile) dotyczyły spraw związanych z ewentualną upadłością banków, w tym zasad realizacji gwarancji oraz sposobu i możliwości odzyskania zdeponowanych w bankach kwot w razie ogłoszenia upadłości. Fundusz otrzymywał również liczne pytania dotyczące szczegółowych zasad realizacji gwarancji, w tym w szczególności zasad gwarancji dla rachunków wspólnych, kwestii gwarancji dla działających w Polsce oddziałów instytucji kredytowych oraz dla Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. We wszystkich sprawach deponenci otrzymali szczegółowe odpowiedzi na postawione pytania.

III. FUNDUSZ POMOCOWY

Podstawowym celem działalności pomocowej jest udzielanie wsparcia finansowego na przeprowadzanie działań restrukturyzacyjnych banków zagrożonych niebezpieczeństwem niewypłacalności, a pośrednio ochrona klientów przed utratą środków powierzonych tym bankom. W dotychczasowej działalności BFG udzielał pomocy wyłącznie w formie pożyczek.

Fundusz pomocowy, z którego udzielane są pożyczki jest tworzony z obowiązkowych opłat rocznych wnoszonych przez wszystkie podmioty objęte obowiązkowym

systemem gwarantowania oraz podziału nadwyżki bilansowej Funduszu. Wysokość obowiązującej dany bank opłaty jest wyliczana jako iloczyn stawki ustalonej przez Radę Funduszu oraz podstawy, określonej w ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Uchwałą z dnia 26 listopada 2008 r. Rada BFG określiła stawki obowiązkowej opłaty rocznej, należnej od banków w 2009 r., w wysokości 0,045% 12,5-krotności sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe.

Uchwałą z dnia 18 listopada 2009 r. Rada postanowiła utrzymać stawkę obowiązkowej opłaty rocznej na tym samym poziomie w 2010 r.

W 2009 r. fundusz pomocowy został zasilony wpłatami banków z tytułu opłaty rocznej w kwocie 308.159,9 tys. zł oraz z tytułu podziału nadwyżki bilansowej Funduszu w kwocie 271.403,4 tys. zł.

Fundusz pomocowy stanowi także źródło finansowania wypłat środków gwarantowanych, w przypadku wyczerpania środków zgromadzonych w bankach w ramach funduszu ochrony środków gwarantowanych.

Zgodnie z art. 20 Ustawy udzielenie pomocy finansowej możliwe jest po spełnieniu określonych warunków, a w szczególności:

- ❖ przyjęciu przez Zarząd Funduszu wyników badania sprawozdania finansowego dotyczącego działalności banku ubiegającego się o pomoc, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na przejęcie banku, połączenie się banków lub zakup akcji (udziałów) innego banku – wyników badania sprawozdań finansowych obu banków,

Tabela 3. Warunki udzielania pomocy w 2009 r.

Warunki udzielania pomocy	Cel pomocy	
	usunięcie niebezpieczeństwa niewypłacalności	
Oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1–0,4 stopy redyskonta weksli określonej przez Radę Polityki Pieniężnej	
Prowizja	dla banków komercyjnych	dla banków spółdzielczych
	0,3% kwoty pożyczki potrącana z kwoty pożyczki	0,1% kwoty pożyczki potrącana z kwoty pożyczki
Okres korzystania z pożyczki	do 5 lat*	
Wypłata pożyczki	jednorazowo lub w transzach	
Splata odsetek	kwartalnie	
Splata kapitału	w ratach kwartalnych lub półrocznych**	

* W uzasadnionych przypadkach okres ten mógł być wydłużony do 10 lat.

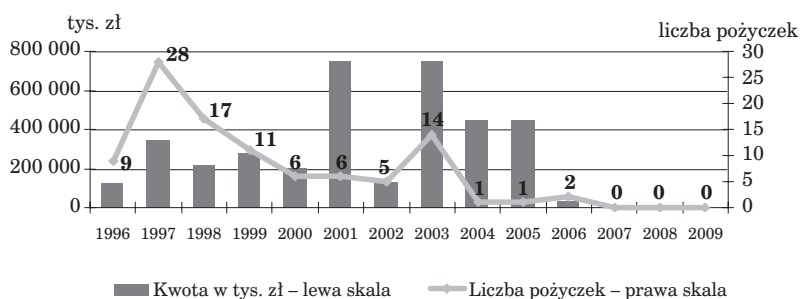
** W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe było zastosowanie karencji w spłacie kapitału.

- ❖ przedstawieniu przez bank programu postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF), a w przypadku przejęcia lub połączenia się banków, zakupu akcji (udziałów) innego banku – pozytywnej opinii KNF o celowości tych działań,
- ❖ wykazaniu, że wysokość wnioskowanej pożyczki, gwarancji lub poręczenia nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w tym banku, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy finansowej w celu przejęcia lub połączenia z innym bankiem – nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,
- ❖ udokumentowaniu, że nastąpiło wykorzystanie dotychczasowych funduszy własnych banku na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub banku przejmowanego.

Od początku działalności do końca 2009 r. BFG udzielił z funduszu pomocowego 100 pożyczek, z tego 44 bankom komercyjnym i 56 bankom spółdzielczym, na łączną kwotę 3 746 842,4 tys. zł. Udzielona przez BFG pomoc finansowa została przeznaczona na:

samodzielną sanację banków	2 249 050,0 tys. zł,
przejęcia banków zagrożonych upadłością	1 262 792,4 tys. zł,
zakup przez nowych akcjonariuszy akcji banków będących w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności	235 000,0 tys. zł.

Wykres 1. Wyплаты pożyczek z funduszu pomocowego w latach 1996*-2009

* Udzieloną w grudniu 1995 r. pożyczkę wypłacono w styczniu 1996 r.

W 2009 r. nie dokonano wypłaty żadnej pożyczki z funduszu pomocowego. Jednocześnie Fundusz administrował pożyczkami udzielonymi w latach poprzednich.

Tabela 4. Pożyczki wypłacone z funduszu pomocowego w latach 1995–2009

Rodzaj banku i cel pomocy	Wypłaty pożyczek	
	kwota w tys. zł	udział w %
Komercyjne*	3 427 386,4	91,5
– samodzielna sanacja	2 066 000,0	55,1
– przejęcia banków komercyjnych	981 906,4	26,2
– przejęcia banków spółdzielczych	144 480,0	3,9
– zakup akcji	235 000,0	6,3
Spółdzielcze	319 456,0	8,5
– samodzielna sanacja	183 050,0	4,9
– procesy łączeniowe**	136 406,0	3,6
Razem	3 746 842,4	100,0

* Łącznie z bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze.

** W 2009 r. Zarząd Funduszu podjął uchwałę o udzieleniu pomocy finansowej w kwocie 43 500,0 tys. zł, lecz wypłata pożyczki nastąpi w 2010 r.

IV. FUNDUSZ RESTRUKTURYZACJI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w roku sprawozdawczym BFG udzielał pomocy finansowej na wsparcie procesów łączeniowych banków spółdzielczych z utworzonego w 2001 r. funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (frbs).

Zgodnie z ustawą, Fundusz otrzymał środki w wysokości 123 409,7 tys. zł, z przeznaczeniem na wskazane wyżej działania banków spółdzielczych i na związane z nimi przedsięwzięcia inwestycyjne, w szczególności na:

- ❖ unifikację programów i sprzętu informatycznego,
- ❖ ujednoczenie technologii bankowej,
- ❖ ujednoczenie procedur finansowo-księgowych,
- ❖ unifikację oferty produktów i usług bankowych,
a także na nabycie akcji banku zrzeszającego.

Pomoc może być udzielana wyłącznie bankom, w których nie występuje niebezpieczeństwo niewypłacalności i które posiadają zdolność do spłaty zaciągniętych pożyczek.

Znowelizowane w grudniu 2008 r. przepisy rozszerzyły zarówno zakres podmiotowy, jak i przedmiotowy udzielanej pomocy finansowej z frbs. Zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy, pomoc finansowa z frbs może być udzielona także na finansowanie planowanych wydatków o charakterze inwestycyjnym, zaś

Rada Funduszu określiła nowe formy, tryb oraz szczegółowe warunki udzielania pomocy finansowej z frbs.

Tabela 5. Warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych określone w uchwale Rady Funduszu nr 24/2008 – obowiązujące w stosunku do wniosków złożonych po 13 grudnia 2008 r.

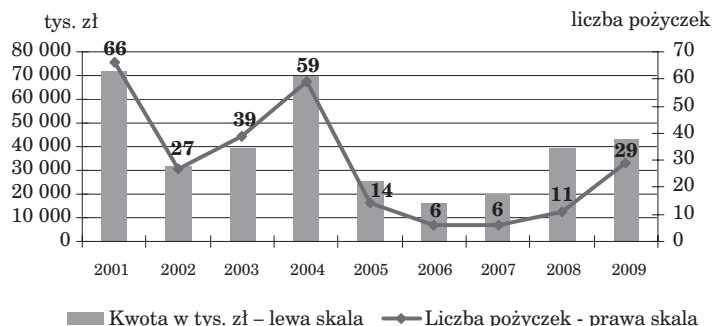
Warunki udzielania pomocy	Cel pomocy:	
	na wsparcie procesów łączeniowych i inwestycje nie związane z połączeniami	na nabycie akcji banku zrzeszającego
Oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1 stopy redyskonta weksli określonej przez Radę Polityki Pieniężnej	0,05 stopy redyskonta weksli określonej przez Radę Polityki Pieniężnej
Prowizja	0,1% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki	
Okres korzystania z pożyczki	maksymalnie 5 lat	
Karencja w spłacie kapitału	maksymalnie 1 rok	
Wypłata pożyczki	jednorazowo/transze	jednorazowo
Spłata odsetek	kwartalnie	
Spłata kapitału	w ratach półrocznych	

Uchwała Rady Funduszu dostosowała formy, tryb i warunki udzielania pomocy z frbs do rozszerzonego nowelizacją ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...) przedmiotowego i podmiotowego zakresu udzielania pomocy. Celem zmian było usprawnienie procesu rozpatrywania wniosków i udzielania pomocy bankom, m.in. poprzez wprowadzenie dwóch rund aplikacyjnych dla banków ubiegających się o pomoc oraz systemu oceny punktowej. W porównaniu do warunków obowiązujących poprzednio karencja w spłacie kapitału została skrócona z dwóch lat do jednego roku.

W latach 2001–2009 BFG udzielił 220 pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na ogólną kwotę 369 830,9 tys. zł. W okresie tym kwota udzielonych pożyczek ponad dwukrotnie przekroczyła wielkość funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, ponieważ środki pochodzące ze spłat były angażowane w kolejne działania pomocowe. W żadnym z przypadków nie wystąpiły problemy ze spłatą pożyczonych środków.

W 2009 r. Fundusz rozpatrzył 35 wniosków o udzielenie pomocy finansowej z frbs, na łączną kwotę 82 564,1 tys. zł, w tym 2 wnioski na kwotę 2 200,0 tys. zł, złożone przed wejściem w życie nowelizacji ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...), które zostały rozpatrzone na starych zasadach.

Wykres 2. Wyплаты pożyczek z frbs w latach 2001–2009

Po dokonaniu weryfikacji wnioskowanych przez banki kwot pomocy, do końca 2009 r. Zarząd Funduszu podjął uchwały o:

- ❖ udzieleniu 31 pożyczek na kwotę 55 053,0 tys. zł, z tego:
 - 27 pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych lub inwestycje nie związane z procesem łączeniowym – na kwotę 51 885,0 tys. zł,
 - 4 pożyczki na zakup akcji banku zrzeszającego – na kwotę 3 168,0 tys. zł;
- ❖ odmowie udzielenia pomocy finansowej w odniesieniu do 8 banków, z uwagi na niewystarczającą wysokość środków funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, będących w dyspozycji w poszczególnych rundach aplikacyjnych.

Na 1 stycznia 2009 r. z 58 pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych korzystały 44 banki, a ich łączne zadłużenie z tytułu tych pożyczek wynosiło 85 469,4 tys. zł. W 2009 r. wypłacono 29 pożyczek w łącznej kwocie 43 247,0 tys. zł¹ (jeden bank nie podpisał umowy pożyczki, zaś jedna pożyczka została wypłacona w styczniu 2010 r.). W przypadku 11 pożyczek do wypłaty z tytułu kolejnych transz pozostała kwota 6 200,0 tys. zł.

Na koniec 2009 r. w strukturze zabezpieczeń dominującą formą była blokada środków pieniężnych na rachunkach lokat terminowych (37 pożyczek), zabezpieczeniem 9 pożyczek był zastaw na prawach z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub NBP, zaś w 8 przypadkach przyjęto zabezpieczenie w postaci gwarancji bankowej wystawionej przez bank zrzeszający.

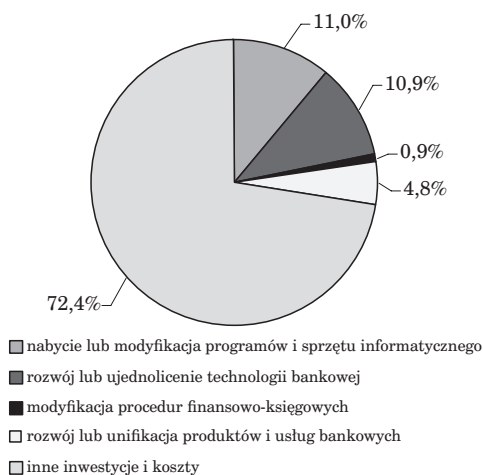
Zdecydowana większość środków uzyskanych przez banki w ramach pożyczek z frbs została przeznaczona na inne inwestycje i wydatki (w tym budowy, remonty i modernizację budynków) oraz nabycie lub modyfikację programów i sprzętu informatycznego. Łącznie stanowiło to 83,4% kwoty pożyczek udzielonych w 2009 r.

¹ W 2009 r. wypłacono dodatkowo II transzę pożyczki udzielonej w 2008 r. w kwocie 2 707,1 tys. zł.

Wykres 3. Struktura pożyczek udzielonych w 2009 r. z frbs według stanu na 31 grudnia 2009 r.

Wykres 4. Struktura realizowanych inwestycji w ramach pożyczek udzielonych w 2009 r. z frbs według stanu na 31 grudnia 2009 r.

W 2009 r. banki dokonały spłaty kapitału w łącznej kwocie 24 439,2 tys. zł. Całkowicie spłaconych zostało 31 pożyczek przez 24 banki. Po uwzględnieniu dokonanych spłat oraz wypłat udzielonych pożyczek na koniec 2009 r. z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych korzystało 46 banków (56 pożyczek), a ich łączne zadłużenie z tytułu tych pożyczek wynosiło 106 984,4 tys. zł.

V. KONTROLA I MONITOROWANIE WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ

Do zadań Funduszu – w przypadku banków korzystających z pomocy finansowej z funduszu pomocowego – należy:

- ❖ kontrola prawidłowości wykorzystania pomocy finansowej,
- ❖ kontrola realizacji programu postępowania naprawczego,
- ❖ monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- ❖ monitorowanie systemu zarządzania.

Natomiast w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych – według postanowienia umów o udzielenie pomocy – Fundusz realizuje zadania związane z:

- ❖ kontrolą celowości wykorzystania pomocy finansowej,
- ❖ oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej i organizacyjnej,
- ❖ kontrolą realizacji zobowiązań wynikających z umów pożyczek.

Zadania w zakresie kontroli i monitorowania banków korzystających z pomocy finansowej Funduszu były realizowane w dwóch formach:

- ❖ analiz i ocen dokonywanych na podstawie dostępnych sprawozdań finansowych, informacji pozyskiwanych od banków na podstawie zawartych umów a także na podstawie porozumień zawartych z NBP i KNF, zgodnie z art. 38 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz z ogólnodostępnych źródeł,
- ❖ kontroli przeprowadzanych w bankach korzystających z pomocy finansowej Funduszu, zgodnie z planem kontroli na 2009 r.

Na koniec 2009 r. BFG monitorował sytuację ekonomiczno-finansową oraz oceniał realizację zobowiązań wynikających z umów pożyczek 48 banków.

W 2009 r. monitorowaniem objęto 26 nowych banków, którym Fundusz udzielił 30 pożyczek, a także zakończono monitorowanie 24 banków. Na podstawie wyników monitorowania banków korzystających z pomocy finansowej stwierdzono, że banki:

- ❖ były wypłacalne i nie występowało zagrożenie spłaty zobowiązań wobec BFG,
- ❖ prawidłowo realizowały zobowiązania wynikające z umów pożyczek.

W 2009 r. Fundusz – zgodnie z harmonogramem kontroli na 2009 r. – przeprowadził kontrole w 11 bankach korzystających z pomocy finansowej BFG. Harmonogram kontroli na rok 2009 został w całości zrealizowany.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w banku korzystającym z pożyczki z funduszu pomocowego stwierdzono, że realizacja programu postępowania naprawczego przebiegała prawidłowo; wypracowane wyniki finansowe znacznie przekroczyły wielkości założone w programie. Nie zgłoszono również zastrzeżeń do realizacji pozostałych zobowiązań wynikających z umowy pożyczki zawartej z BFG; otrzymane środki były wykorzystywane i zabezpieczone zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowie. Wyniki kontroli potwierdziły, że pomoc udzielona przez

BFG spełniła swoje cele, wspomagając przejęcie banku znajdującego się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w bankach korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych ustalono, że:

- ❖ pomoc finansowa BFG została wykorzystana zgodnie z celami określonymi w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (z późn. zm.),
- ❖ nie występowały istotne odstępstwa w realizacji opracowanych przez banki prognoz finansowych, za wyjątkiem dwóch przypadków,
- ❖ sytuacja ekonomiczno-finansowa banków na dzień kontroli nie stanowiła zagrożenia dla spłaty pożyczek,
- ❖ występowały nieliczne przypadki niedostosowania regulacji wewnętrznych banków do obowiązujących przepisów prawa, jak również nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej.

Wnioski z przeprowadzonych kontroli, zidentyfikowane w ich toku uchybienia oraz formułowane stanowisko Funduszu znalazły odzwierciedlenie w wystąpieniach pokontrolnych przekazanych zarządom i radom nadzorczym banków oraz odpowiednim bankom zrzeszającym. W przypadku jednego banku, z uwagi na istotność stwierdzonych nieprawidłowości, o wynikach kontroli została poinformowana również Komisja Nadzoru Finansowego.

VI. DZIAŁALNOŚĆ ANALITYCZNA

1. Aktualizacja i rozwój bazy informacyjnej

Bankowy Fundusz Gwarancyjny pozyskuje informacje o sytuacji banków z następujących źródeł:

- ❖ od Narodowego Banku Polskiego,
- ❖ od Komisji Nadzoru Finansowego,
- ❖ od banków.

Najważniejszym zadaniem realizowanym w 2009 r. była implementacja systemu informacji sprawozdawczej SIS oraz budowa bazy analitycznej banków opartej na nowej sprawozdawczości FINREP i COREP.

Zgodnie z przyjętym założeniem opracowano wystandaryzowane struktury informacji pozwalające na przetwarzanie danych do celów analitycznych w postaci raportów o zadanych przez analityków parametrach, za pomocą opracowanych w BFG programów użytkowych pod nazwą Aplikacja SIS.

W 2009 r. zgodnie z opracowanym Harmonogramem prac nad implementacją SIS w 2009 r. wdrożone zostały zasady udostępniania linii analitycznych opar-

tych na sprawozdawczości SIS oraz zakończono prace nad budową bazy agregatów i bazy standardowych raportów analitycznych. Opracowano algorytmy przetwarzania bazy danych dla wyodrębnionych grup banków, tzw. zbiorczych profili analitycznych. Została zmodyfikowana aplikacja Systemu Monitorowania Banków, co umożliwiło wyliczanie składowych ocen ratingowych banków oraz indeksu zagrożenia z wykorzystaniem nowych danych sprawozdawczych.

Poza sprawozdawczością FINREP, COREP oraz WEBIS istotnym źródłem informacji były dane przekazywane Funduszowi bezpośrednio przez banki, na podstawie Zarządzenia Prezesa NBP. Banki przesyłały ważne systemowo informacje o wysokości wierzycelności objętych gwarancjami Funduszu i wysokości środków gwarantowanych przez BFG, a także dotyczące podstawy naliczania obowiązkowej opłaty rocznej i podstawy tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych.

Na mocy Zarządzenia Prezesa NBP został rozszerzony i uszczegółowiony obowiązek sprawozdawczy, zwiększono częstotliwość przekazywania przez banki informacji oraz wprowadzono obowiązek przekazywania informacji wyłącznie w formie elektronicznej, z wykorzystaniem bezpiecznego podpisu elektronicznego.

Na podstawie Umowy o współpracy oraz o wymianie informacji między Komisją Nadzoru Finansowego a Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, w 2009 r. Fundusz pozyskiwał także informacje o charakterze nadzorczym, niezbędne dla prawidłowej identyfikacji zagrożeń w działalności poszczególnych banków, jak również o sytuacji w sektorze. Umowa określa współpracę obu instytucji w celu realizacji zadań ustawowych oraz wymiany informacji, w szczególności dla zapewnienia stabilności sektora bankowego i bezpieczeństwa depozytów klientów banków.

2. Metodyka oceny banków

Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykorzystuje własną metodykę oceny zagrożeń w sektorze bankowym. Na podstawie analizy czynników sprawozdawczych i pozasprawozdawczych poszczególnym bankom nadawana jest indywidualna ocena zagrożenia (tzw. **rating**). W zależności od ratingu banki są kwalifikowane do określonej grupy w tzw. **macierzy zagrożeń**.

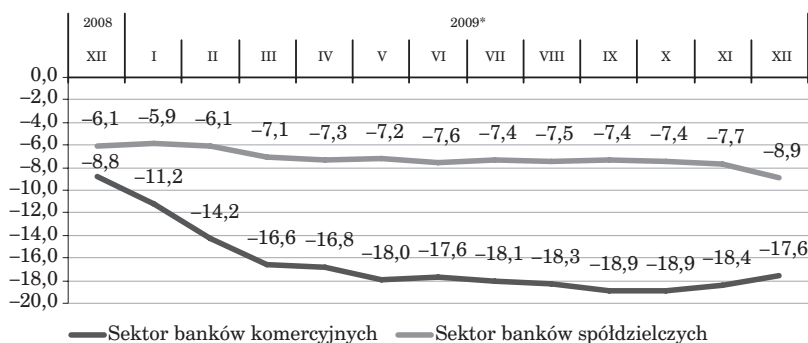
Oceny ratingowe oraz macierze zagrożeń są źródłem podstawowej informacji o sytuacji banków. Banki, w których zidentyfikowano zwiększone zagrożenie podlegają pogłębionej ocenie, mającej na celu identyfikację źródeł jego powstawania.

Podstawę do wnioskowania o zagrożeniach w całym sektorze bankowym stanowią tzw. **macierze migracji** i **indeksy zagrożenia**. Za pomocą **macierzy migracji** obserwowane są zmiany położenia banków w **macierzy zagrożeń** w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Indeks zagrożenia prezentuje łączną, standaryzowaną ocenę efektywności, wypłacalności, jakości aktywów oraz jakości zobowiązań pozabilansowych udzielo-

nych, ważną udziałem każdego banku w depozytach sektora bankowego. Indeks zagrożenia (skalowany w przedziale od 0 (brak zagrożenia) do 100 pkt (najwyższe zagrożenie)) liczony jest odrębnie dla banków komercyjnych i spółdzielczych. Zmiany indeksu odzwierciedlają zmiany oceny zagrożeń sektora.

Wykres 5. Indeks zagrożenia w sektorze banków komercyjnych i spółdzielczych

* Za grudzień 2009 r. dane wstępne

W 2009 r. były prowadzone prace mające na celu zmianę metodyki oceny zagrożeń w sektorze bankowym na podstawie nowej sprawozdawczości SIS. Prace koncentrowały się na modyfikacji zasad oceny czynników sprawozdawczych oraz pozasprawozdawczych w systemie oceny banków.

3. Analizy sytuacji w sektorze bankowym i identyfikacja zagrożeń

Zadania analityczne BFG są realizowane dzięki ustawowemu wyposażeniu Funduszu w prawo dostępu do informacji o bankach, a zatem w możliwość dokonywania samodzielnych i niezależnych analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych banków oraz oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń w ich działaniu.

Głównymi funkcjami działalności analitycznej BFG są: ocena zagrożeń w sektorze bankowym, służąca określeniu zapotrzebowania na środki finansowe systemu gwarantowania depozytów, gromadzone w bankach w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg) w celu pokrycia potencjalnych zobowiązań gwarancyjnych, a także wczesna identyfikacja niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach, warunkująca podjęcie niezbędnych działań przez Fundusz we współpracy z KNF oraz innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego.

W ramach systematycznie prowadzonych analiz (przygotowywanych miesięcznie i kwartalnie) poddawano ocenie sytuację ekonomiczno-finansową w sektorze bankowym, w tym w sektorze banków komercyjnych i spółdzielczych, z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych zagrożeń. Regularnie analizowano również podstawowe dane makroekonomiczne i zmiany organizacyjno-prawne w sektorze bankowym, a także informacje na temat przebiegu i skutków kryzysu na międzynarodowych rynkach finansowych pod kątem potencjalnego zagrożenia dla stabilności polskiego systemu bankowego. Zwracano szczególną uwagę na instytucje finansowe będące inwestorami banków działających w Polsce.

W okresie sprawozdawczym przygotowano prognozę wielkości i struktury depozytów, całkowitego wymogu kapitałowego w sektorze bankowym oraz projekcję wielkości zobowiązań gwarancyjnych BFG i zapotrzebowania na środki pomocowe. Ze względu na to, że znowelizowana dyrektywa 94/19/WE przewiduje możliwość podwyższenia limitu środków gwarantowanych do 100 tys. euro w 2010 r., w pracach nad ustaleniem obu stawek uwzględniono dwa warianty możliwego limitu gwarancyjnego, tj. 50 tys. euro i 100 tys. euro.

Propozycję wysokości stawek funduszu ochrony środków gwarantowanych i obowiązkowej opłaty rocznej na 2010 r. przedstawiono Radzie BFG, która w drodze uchwał – 18 listopada 2009 r. – ustaliła wysokość wymienionych tu stawek.

4. Inne prace analityczne

W odpowiedzi na aktualne problemy i zmiany zachodzące w szeroko rozumianym otoczeniu sektora bankowego w 2009 r. prowadzono wiele prac analitycznych dotyczących m.in.:

- ❖ genezy i przebiegu globalnego kryzysu finansowego, w tym dotyczących przede wszystkim najważniejszych zmian zarówno struktury własnościowej, jak i kapitalizacji międzynarodowych instytucji finansowych, z których część należy do udziałowców większościowych banków działających w Polsce,
- ❖ źródeł finansowania banków działających w Polsce i kierunku ich zmian w kontekście niepokoju na rynkach finansowych.

VII. DZIAŁALNOŚĆ LOKACYJNA

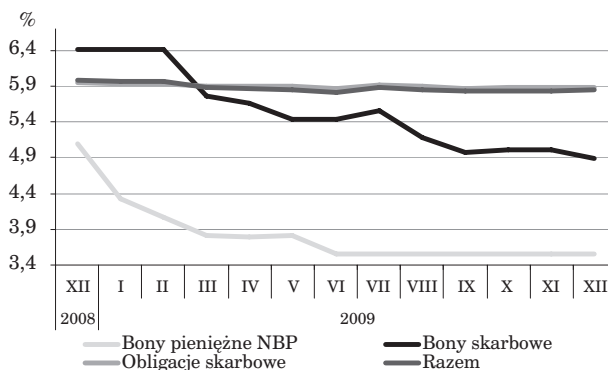
Zgodnie z ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym Fundusz może nabywać jedynie papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa albo NBP. Ponadto Fundusz może nabywać jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego oraz zakładać lokaty terminowe w NBP.

W 2009 r. łącznie zostało zrealizowanych 146 transakcji kupna, w tym:

- ❖ 55 na obligacjach Skarbu Państwa,
 - ❖ 26 przy wykorzystaniu bonów skarbowych,
 - ❖ 65 na bonach pieniężnych NBP
- oraz 26 transakcji wykupu, w tym:
- ❖ 15 na obligacjach Skarbu Państwa,
 - ❖ 8 przy wykorzystaniu bonów skarbowych,
 - ❖ 3 na bonach pieniężnych NBP.

Operacje na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego oraz alokacji środków w formie lokat terminowych w NBP, z uwagi na ich niską dochodowość, nie były realizowane.

Wykres 6. Rentowność (na bazie 365 dni) papierów wartościowych w portfelu BFG według stanu na koniec poszczególnych miesięcy

W 2009 r. zwiększył się udział obligacji Skarbu Państwa w całkowitej wartości nominalnej portfela papierów wartościowych ogółem z 92,6% na koniec 2008 r. do 95,7%.

Tabela 6. Struktura portfela papierów wartościowych Funduszu według stanu na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2009 r.

Wyszczególnienie	Struktura		
	31 grudnia 2008	31 grudnia 2009	Zmiana
	%		p.p.
Bony pieniężne NBP	0,24	0,04	-0,2
Bony skarbowe	7,16	4,28	-2,9
Obligacje skarbowe	92,60	95,68	+3,1
Razem	100,00	100,00	-

W IV kwartale 2009 r. rozpoczęto realizację nowej polityki inwestycyjnej Funduszu, mającej na celu – przy akceptowalnym poziomie ryzyka – podwyższenie rentowności. Zgodnie z nią wydłużano średnią zapadalność obligacji skarbowych oraz obniżano wartość środków lokowanych w bonach pieniężnych NBP i bonach skarbowych oraz środków utrzymywanych na rachunku w NBP.

VIII. FUNDUSZE I GOSPODARKA FINANSOWA

Źródłami finansowania działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są:

- ❖ fundusz statutowy,
 - ❖ fundusz pomocowy,
 - ❖ środki przekazane Funduszowi przez banki – z utworzonych przez nie funduszy ochrony środków gwarantowanych – w celu realizacji gwarancji na rzecz deponentów,
 - ❖ fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych,
 - ❖ fundusz zapasowy,
 - ❖ fundusz środków uzyskanych z mas upadłości,
 - ❖ dochody z oprocentowania udzielonych bankom pożyczek,
 - ❖ dochody z papierów wartościowych oraz środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach Funduszu prowadzonych przez NBP,
 - ❖ środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej,
 - ❖ dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych, udzielone na wniosek Funduszu,
 - ❖ środki z kredytu krótkoterminowego udzielonego przez NBP,
 - ❖ udzielone pożyczki ze środków budżetu państwa,
 - ❖ inne dochody, np. z tytułu wynajmu powierzchni biurowej.
- Ze zgromadzonych środków BFG finansuje:
- ❖ zadania związane z gwarantowaniem depozytów,
 - ❖ zadania związane z udzielaniem pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania,
 - ❖ zadania związane z udzielaniem pożyczek z frbs na wsparcie procesów łączenia się oraz realizację inwestycji banków spółdzielczych,
 - ❖ koszty funkcjonowania Biura i organów Funduszu.

W 2009 r. stan funduszy statutowego i zapasowego oraz restrukturyzacji banków spółdzielczych nie uległ zmianie.

Nadwyżka bilansowa za 2008 r. w kwocie 271.403,4 tys. zł została w całości przeznaczona na zwiększenie funduszu pomocowego, z uwzględnieniem przepisów Ustawy².

² Art. 16 ust. 2, 2a, 2b ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (z późn. zm.).

Ponadto fundusz pomocowy został powiększony o obowiązkową opłatę roczną w wysokości 308 159,9 tys. zł i wyniósł 3 893.601,3 tys. zł.

Realizację planu finansowego na 2009 r. prezentują tabele 7 i 8.

Analiza bilansu wskazuje, że przy nieznacznym wzroście sumy bilansowej w stosunku do planowanej (wzrost o 1,1%) zmieniła się istotnie planowana struktura aktywów. Ze względu na stabilną sytuację sektora bankowego nie wystąpiła konieczność angażowania środków pomocowych BFG w formie wypłat pożyczek

Tabela 7. Bilans

Wyszczególnienie	Plan na 2009 r. (w tys. zł)	Wykonanie na dzień 31.12.2009 r. (w tys. zł)	Wskaźnik realizacji planu (w %)
I. Aktywa	6 630 044,0	6 703 713,6	101,1
1. Należności z tytułu pożyczek	2 812 110,0	554 044,0*	19,7
2. Papiery wartościowe	3 755 607,0	6 086 873,9*	162,1
3. Rzeczowe aktywa trwałe i WN i P	61 722,0	62 477,7	101,2
4. Inne aktywa	605,0	318,0	52,6
II. Pasywa	6 630 044,0	6 703 713,6	101,1
1. Fundusz statutowy	1 637 026,0	1 637 025,5	100,0
2. Fundusz zapasowy	669 883,0	669 882,7	100,0
3. Fundusz środków uzyskanych z mas upadłości	51 443,0	53 423,7	103,9
4. Fundusz pomocowy	3 876 987,0	3 893 601,3	100,4
5. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych	123 410,0	123 409,7	100,0
6. Wynik finansowy	267 399,0	325 206,8	121,6
7. Inne pasywa	3 896,0	4 442,2	114,0
8. Zysk/strata z lat ubiegłych (+/-)	x	- 3 278,3	x
III. Nakłady inwestycyjne	1 335,0	1 277,0	95,7
1. Budynek	0,0	0,0	x
2. Informatyka	1 205,0	1 198,8	99,5
3. Pozostałe nakłady	130,0	78,2	60,2

* Zgodnie z obowiązującymi w okresie sprawozdawczym szczególnymi zasadami rachunkowości BFG należności z tytułu pożyczek oraz dłużne papiery wartościowe są wyceniane w księgach rachunkowych według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej (ESP).

Tabela 8. Rachunek zysków i strat

Tytuł przychodów / kosztów	Plan na 2009 r. (w tys. zł)	Wykonanie na 31.12.2009 r. (w tys. zł)	Wskaźnik realizacji planu (w %)
I. Przychody ogółem	290 386,0	344 713,0	118,7
1. Przychody z odsetek i prowizji od udzielonej bankom zwrotnej pomocy	11 292,0	2 473,0	21,9
2. Przychody z obrotu papierami wartościowymi	277 624,0	337 968,2	121,7
3. Inne przychody	1 470,0	4 271,8	290,6
II. Koszty utrzymania organów i Biura Funduszu	22 987,0	19 506,2	84,9
1. Koszty wynagrodzeń z narzutami	12 397,0	11 238,6	90,7
2. Usługi obce	2 553,0	2 148,6	84,2
3. Usługi w zakresie eksploatacji i administracji budynku	1 462,0	1 532,9	104,9
4. Amortyzacja	2 436,0	1 654,1	67,9
5. Pozostałe koszty	4 139,0	2 932,0	70,8
III. Wynik finansowy (zysk)	267 399,0	325 206,8	121,6

z funduszu pomocowego, w związku z tym wykonanie w zakresie należności z tytułu pożyczek kształtuje się na poziomie 19,7% wielkości określonej planem. Środki niewykorzystane na udzielenie pomocy finansowej zostały zainwestowane w papiery wartościowe, co wpłynęło na znacznie wyższy od planowanego (62,1%) stan portfela papierów wartościowych.

W 2009 r. w Funduszu wprowadzono nowe regulacje dotyczące:

- ❖ Planu Kont Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wraz z komentarzem,
 - ❖ Zasad gospodarki finansowej i trybu postępowania z dokumentacją finansowo-księgową w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
 - ❖ Instrukcji rozliczania transakcji na papierach wartościowych i niektórych innych aktywach finansowych w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- a także dokonano nowelizacji regulacji wewnętrznych dotyczących Zasad rachunkowości Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

IX. ORGANIZACJA I KADRY

Realizując zadania określone w ustawie i statucie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Rada Funduszu odbyła w 2009 r. 15 posiedzeń, w trakcie których podjęła 36 uchwał oraz rozpatrzyła lub zapoznała się z wnioskami lub informacjami przedkładanymi przez Zarząd Funduszu na podstawie harmonogramu prac, zaleceń Rady lub z inicjatywy Zarządu.

W ramach swoich kompetencji stanowiących Rada BFG podjęła uchwały, m.in.:

- ❖ w sprawie ustalenia:
 - wysokości stawki procentowej na 2010 r., określającej wysokość funduszy ochrony środków gwarantowanych tworzonych przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania,
 - wysokości stawki procentowej obowiązkowej opłaty rocznej na 2010 r. wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania oraz określenia dnia, na który 12,5-krotność sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe będzie stanowiła podstawę obliczenia opłaty rocznej, oraz określenia terminu do wniesienia opłaty,
- ❖ zmieniając uchwałę w sprawie określenia zasad, form, warunków i trybu udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- ❖ w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego za rok 2009,
- ❖ w sprawie zmiany Regulaminu Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. W ramach uprawnień o charakterze kontrolno-nadzorczym Rada BFG m.in.:
- ❖ przyjęła dokument Kierunki rozwoju BFG do 2011 r.,
- ❖ uchwaliła Plan działalności i Plan finansowy BFG na rok 2010,
- ❖ przedyskutowała dokument Wydłużenie duracji portfela BFG a ryzyko stopy procentowej,
- ❖ dokonała podziału nadwyżki bilansowej za 2008 r.,
- ❖ rozpatrywała kwartalne sprawozdania z działalności Funduszu,
- ❖ oceniała realizację Planu działalności BFG na 2009 r.

W trakcie bieżących prac Rada BFG analizowała sytuację w sektorze bankowym, z uwzględnieniem specyfiki banków komercyjnych i spółdzielczych oraz wyniki kontroli i monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej i systemów zarządzania banków korzystających z pomocy finansowej BFG.

Zarząd przedstawiał Radzie cyklicznie informacje dotyczące sytuacji na rynkach międzynarodowych oraz na rynku krajowym wraz z prognozami ich rozwo-

ju, na podstawie których Rada analizowała mechanizmy powstawania problemów zagranicznych instytucji finansowych oraz przyczyny i kierunki zmian w polskim sektorze bankowym.

Prace Rady Funduszu obejmowały także:

- ❖ kwestie związane z wyborem i wdrożeniem systemu finansowo-księgowego,
- ❖ analizę wpływu wydłużenia duracji papierów wartościowych na ryzyko stopy procentowej,
- ❖ monitorowanie zmian w dyrektywie 94/19 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów,
- ❖ propozycję zmian przepisów ustawowych w celu implementacji do prawa polskiego zmienionej dyrektywy nr 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów.

W 2009 r. Zarząd Funduszu realizował zadania wynikające z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, w szczególności związane z:

- ❖ zapewnieniem zdolności Funduszu do realizacji funkcji gwarancyjnej,
- ❖ utrzymaniem gotowości do podjęcia działań pomocowych w przypadku wystąpienia niebezpieczeństwa niewypłacalności banku,
- ❖ udzielaniem bankom spółdzielczym pomocy na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych (...),
- ❖ gromadzeniem i analizowaniem informacji o bankach objętych systemem gwarantowania,
- ❖ gospodarowaniem środkami Funduszu.

W 2009 r. odbyły się 64 posiedzenia Zarządu Funduszu. Zarząd BFG podjął łącznie 172 uchwały. Prezes Zarządu BFG wydał 27 zarządzeń.

Tabela 9. Zestawienie uchwał podjętych przez Zarząd BFG w 2009 r.

Obszar zagadnień	Liczba podjętych uchwał
Działalność Pomocowa i Gwarantowanie Depozytów	62
Działalność lokacyjna, analityczna i sprawozdawczość	23
Kontrola wykorzystania pomocy i monitorowanie banków	15
Rachunkowość i finanse	23
Sprawy organizacyjne	49
Razem	172

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny realizował swoje ustawowe zadania poprzez poszczególne komórki organizacyjne wykonujące przypisane im zadania:

- ❖ **Departament Analiz i Skarbu** – zadania związane z gromadzeniem i analizowaniem informacji dotyczących funkcjonowania gospodarki, a zwłaszcza sektora bankowego, sporządzanie na ich podstawie analiz i prognoz makroekonomicznych oraz ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów objętych systemem gwarantowania, a także prowadzenie działalności inwestycyjnej polegającej na lokowaniu wolnych środków finansowych Funduszu,
- ❖ **Departament Controllingu, Informatyki i Administracji** – zadania związane z tworzeniem baz danych i przekazywaniem informacji oraz raportów niezbędnych w pracy Biura, obsługą informatyczną i administracyjną oraz utrzymaniem sprawności infrastruktury technicznej i systemu ochrony siedziby Funduszu,
- ❖ **Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów** – zadania w zakresie udzielania pomocy bankom znajdującym się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności, obrotu wierzytelnościami nabywanymi od tych banków oraz udzielania pomocy bankom z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na wspieranie procesów łączenia tych banków, a także zadania wynikające z obowiązku zapewnienia przez Fundusz wypłat środków gwarantowanych deponentom,
- ❖ **Departament Finansowy** – zadania związane z gospodarką finansową i księgowością Funduszu,
- ❖ **Departament Kontroli i Monitoringu** – zadania związane z kontrolą i monitorowaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, które otrzymały pomoc Funduszu, w zakresie prawidłowości i celowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej oraz realizacji programów postępowania naprawczego lub programów o podobnym charakterze, a także zadania związane z monitorowaniem sytuacji banków korzystających z pomocy Funduszu oraz z pełnieniem w tych bankach funkcji kuratora,
- ❖ **Gabinet Prezesa** – zadania związane z zapewnieniem obsługi organów Funduszu, pomocy prawnej, organizacją pracy i sprawami pracowniczymi oraz zadania w zakresie współpracy z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów i instytucjami finansowymi, a także informacji publicznej i promocji Funduszu,
- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** – zadania związane z badaniem działalności komórek organizacyjnych pod względem prawidłowości i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Funduszu.
Ponadto w BFG działają dwa stałe, międzydepartamentalne komitety:
- ❖ Komitet ds. Zarządzania Aktywami, który określa politykę lokowania wolnych środków finansowych Funduszu,
- ❖ Komitet ds. Oceny Wniosków Pomocowych, którego zadaniem jest opiniowanie przygotowywanych przez Departament Działalności Pomocowej i Gwaranto-

wania Depozytów wniosków w sprawie udzielenia bankom pomocy finansowej z funduszu pomocowego oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

Według stanu na 31 grudnia 2009 r. Członkowie Zarządu, zgodnie z podziałem kompetencji określonym w Regulaminie Zarządu BFG, nadzorowali następujące komórki organizacyjne:

- ❖ **Prezes Zarządu Jerzy Pruski** – Gabinet Prezesa, Departament Analiz i Skarbu oraz Stanowisko Kontroli Wewnętrznej,
- ❖ **Zastępca Prezesa Zarządu Anna Trzecińska** – Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów,
- ❖ **Członek Zarządu Krystyna Majerczyk-Żabówka** – Departament Kontroli i Monitoringu oraz Departament Finansowy,
- ❖ **Członek Zarządu Marek Pyła** – Departament Controllingu, Informatyki i Administracji.

W 2009 r. realizowano zamierzenia związane zarówno z bieżącymi, jak i długofalowymi potrzebami Funduszu w zakresie informatyki. Do najważniejszych zadań z tego zakresu należy zaliczyć:

- ❖ wdrożenie nowego systemu finansowo-księgowego,
- ❖ pełna implementacja nowej sprawozdawczości banków oraz dostosowanie
- ❖ opracowanie planu Rozwoju informatyki w BFG do 2011 roku, uwzględniającego zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury oraz efektywności wykorzystywanych systemów informatycznych i aplikacji, a także zapewnienie możliwości realizacji wypłat depozytów w czasie określonym przez dyrektywę 94/19/WE, obsługę prac analitycznych Funduszu i potrzeb przetwarzania stale rosnących baz danych, a także wspomaganie zwiększonej skali działalności Funduszu poprzez informatyzację procesów i dostarczenie potrzebnych narzędzi dla użytkowników,
- ❖ opracowanie kompleksowej Instrukcji zarządzania Systemem Informatycznym BFG oraz Polityki Bezpieczeństwa dla Systemu Informatycznego BFG.
Ponadto zrealizowano zadania dotyczące:
- ❖ oprogramowania umożliwiającego tworzenie, wysyłanie, wizualizację i odbiór komunikatów systemu NSDR dla transakcji zawieranych przez BFG i pomyślnie przeprowadzono testy związane ze zmianą systemu rozliczeń na rynku papierów wartościowych NSDR wprowadzonego przez KDPW,
- ❖ oprogramowania nowej witryny internetowej Funduszu; bezpieczeństwo jej funkcjonowania zostało potwierdzone wykonanym audytem bezpieczeństwa,
- ❖ systemu rejestracji i historii obsługi zgłoszeń serwisowych w sprawie Systemu Informatycznego BFG (help desk); zadaniem aplikacji jest usprawnienie sposobu zgłaszania i reagowania na problemy pojawiające się w eksploatacji systemu. Dodatkowo zapewniona jest pełna ewidencja i analiza zgłoszeń serwisowych.

W 2009 r., w ramach programu zwiększania bezpieczeństwa działania BFG, została podpisana nowa umowa o dostawę Internetu, pod nazwą Miejski Ethernet, przez TP SA. Przygotowano także nowe umowy, z drugim niezależnym dostawcą usług telekomunikacyjnych i Internetu z wykorzystaniem niezależnych łączy teletransmisyjnych, a nadto zrealizowano zadania związane z organizacją i administrowaniem bazami danych.

W 2009 r. zrealizowano wiele prac modernizacyjnych i remontowych, mających na celu utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego budynku, w tym poprawę hydroizolacji budynku, konserwację klimatyzacji oraz kompleksową wymianę oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. przeprowadzono przegląd składników wyposażenia i środków trwałych oraz dokonano likwidacji lub zbycia składników majątkowych nieprzydatnych z punktu widzenia działalności Funduszu. Wdrożone zostały nowe stawki amortyzacji na podstawie oceny okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz zlecono dostosowanie przez firmę Softar Sp. z o.o. programu Środki trwałe do zmienionych zasad amortyzacji i zapewnienie eksportu danych do nowego systemu finansowo-księgowego.

X. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

1. Współpraca krajowa

1.1. Współpraca z bankami

W 2009 r. Fundusz pozostawał w stałych roboczych kontaktach z bankami z krajowego sektora bankowego. Bankom zrzeszającym udzielał informacji m.in. o zmianach zasad w sprawie udzielenia pomocy finansowej bankom spółdzielczym należącym do zrzeszenia. Członkowie Zarządu BFG brali udział w posiedzeniach Rady Konsultacyjnej Sektora Bankowości Spółdzielczej.

W listopadzie 2009 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z Zarządem Związku Banków Polskich w sprawie propozycji wysokości stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz stawki obowiązkowej opłaty rocznej na 2010 r.

24 sierpnia 2009 r. zostało podpisane Porozumienie o współpracy w zakresie realizacji projektu analityczno-badawczego dotyczącego analizy i prognozowania jakości portfeli kredytowych sektora bankowego pomiędzy Bankowym Funduszem Gwarancyjnym a Biurem Informacji Kredytowej. Celem projektu, którego dotyczy porozumienie, jest przeprowadzenie analizy stanu bieżącego i opracowanie prognozy akcji kredytowej i ryzyka kredytowego w sektorze gospodarstw domowych i w sektorze przedsiębiorstw.

1.2. Współpraca w zakresie legislacji

W 2009 r. przedstawiciele BFG uczestniczyli w konferencjach uzgodnieniowych dotyczących projektów aktów prawnych odnoszących się do rynku finansowego. W ramach tych prac opracowano i przekazano propozycje, opinie, a także stanowiska co do kierunków niezbędnych zmian, jak i szczegółowych rozwiązań. Fundusz uczestniczył w pracach legislacyjnych, których przedmiotem były projekty aktów powszechnie obowiązujących, między innymi w zakresie:

- ❖ zadań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz organizacji prac jego organów,
- ❖ organizacji systemu gwarantowania depozytów (zmiany w zakresie obowiązków informacyjnych i współpracy międzynarodowej w związku implementacją przez Polskę *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/14/WE z dnia 11 marca 2009 r. zmieniającej dyrektywę 94/19/WE w sprawie systemów gwarancji depozytów* w odniesieniu do poziomu gwarancji oraz terminu wypłaty),
- ❖ zwiększenia stabilności sektora bankowego,
- ❖ rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych oraz udzielania wsparcia przez Skarb Państwa instytucjom finansowym.

Ponadto BFG przedstawił Ministerstwu Finansów stanowisko w sprawie zmian w zakresie systemu rekompensat dla inwestorów, w którym Zarząd BFG opowiedział się za możliwością przejścia tego systemu przez BFG.

Fundusz uczestniczył w koordynowanym przez Ministerstwo Finansów procesie opiniowania dokumentów Komisji Europejskiej, w tym pakietu Unijne ramy transgranicznego zarządzania kryzysowego w sektorze bankowym. W swojej opinii do tego dokumentu Fundusz opowiedział się za wzmocnieniem roli systemów gwarantowania depozytów w przeciwdziałaniu kryzysowi i w walce z jego skutkami przy wykorzystaniu funkcji pomocowej.

W BFG przeprowadzono analizę formalno-prawnej możliwości współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za systemy gwarantowania depozytów w innych państwach UE w przypadku, gdy oddział polskiej instytucji kredytowej wnioskuje o przystąpienie do systemu gwarancji depozytów państwa członkowskiego przyjmującego w celu uzupełnienia zabezpieczenia.

1.3. Udział w konferencjach i seminariach

W 2009 r. reprezentanci Funduszu uczestniczyli w wielu konferencjach, seminariach i spotkaniach z przedstawicielami środowiska bankowego, instytucji finansowych oraz władz centralnych, zorganizowanych m.in. przez Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Biuro Informacji Kredytowej,

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową oraz kilka ośrodków akademickich, zajmujących się tematyką ekonomiczną i finansową.

27 kwietnia 2009 r. BFG zorganizował, przy współpracy z kancelarią prawną Linklaters, seminarium Instytucja finansowa w kryzysie – przypadek Lehman Brothers. W seminarium wzięło udział ponad 100 osób.

21 maja 2009 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Fundacja Rozwoju Bankowości Spółdzielczej zorganizowały konferencję pt.: Banki spółdzielcze – wyzwania wobec nowych regulacji. Prezes Zarządu Funduszu zaprezentowała wpływ zmian przepisów dotyczących BFG na sektor banków spółdzielczych. W konferencji wzięło udział około 200 osób, w tym m.in. przedstawiciele instytucji tworzących sieć bezpieczeństwa finansowego, członkowie zarządów banków zrzeszających i spółdzielczych oraz przedstawiciele świata nauki i mediów.

2. Współpraca zagraniczna

2.1. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

W związku ze zmianą na stanowisku Prezesa BFG zmieniła się również osoba reprezentująca Fundusz w instytucjach międzynarodowych, których członkiem jest BFG, tj. w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Gwarantów Depozytów (IADI) i w Europejskim Forum Gwarantów Depozytów (EFDI). 25 listopada 2009 r. Prezes Zarządu BFG został upoważniony przez Zarząd do reprezentowania Funduszu oraz pełnienia funkcji w Radzie Wykonawczej IADI.

W 2009 r. BFG reprezentowany był na spotkaniach i konferencjach międzynarodowych, zorganizowanych przez IADI i EFDI, poświęconych m.in. ważnym kwestiom związanym z gwarantowaniem depozytów, w tym:

- ❖ podstawowym obowiązkiem gwarantów depozytów w przypadku upadłości banku,
 - ❖ gwarantowaniu depozytów w czasie i po kryzysie systemowym,
 - ❖ zasadom efektywnego zarządzania systemami gwarantowania depozytów.
- Ponadto przedstawiciele BFG uczestniczyli w:
- ❖ międzynarodowym forum: *The Euro Financial Forum 2009*,
 - ❖ spotkaniu Grupy Roboczej do spraw systemów gwarantowania depozytów, działającej przy Komisji Europejskiej,
 - ❖ konferencji *Crisis Management at Cross – Roads* organizowanej przez SUERF, CEPS i Belgian Financial Forum,

2.2. Współpraca z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów

W 2009 r. Fundusz prowadził bieżącą korespondencję z zagranicznymi instytucjami gwarancyjnymi oraz organizacjami zrzeszającymi instytucje gwarancyjne, w ramach której wymieniano informacje dotyczące obowiązujących w poszczególnych państwach zasad gwarantowania depozytów.

W związku z nowelizacją dyrektywy 94/19/WE oraz wynikającym z jej postanowień zobowiązaniem systemów gwarantowania depozytów do współpracy międzynarodowej w ramach Unii Europejskiej, w maju 2009 r. Fundusz ponowił propozycję podpisania porozumienia o współpracy z greckim systemem gwarantowania depozytów. Instytucja grecka nie była jednak zainteresowana zawarciem takiego porozumienia.

W 2009 r. podjęto również działania zmierzające do zawarcia porozumienia ze słowackim funduszem gwarancyjnym, regulującego podwyższenie poziomu gwarancji dla klientów oddziału banku polskiego prowadzącego działalność na terytorium Słowacji. W listopadzie 2009 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami strony słowackiej, podczas którego zostały wyjaśnione istotne wątpliwości zgłaszane wcześniej przez stronę słowacką, w tym sprawa dotycząca wypłaty środków gwarantowanych w walucie polskiej. Do wyjaśnienia pozostają m.in. kwestie związane z oczekiwaniem Słowackiego Funduszu Ochrony Depozytów zapewnienia mu w postępowaniu upadłościowym pozycji analogicznej do pozycji BFG, w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze, tj. zapewnienia uprzywilejowania w postaci zaspokojenia wierzytelności i należności przypadających od upadłego banku w kategorii pierwszej, bezpośrednio po kosztach postępowania upadłościowego oraz po zaspokojeniu należności za pracę.

Ostatecznych decyzji w sprawie porozumienia ze Słowacją należy oczekiwać po przedstawieniu propozycji treści porozumienia przez stronę słowacką.

Ponadto w ramach analizy rozwiązań systemowych w zakresie gwarantowania depozytów przygotowano materiały prezentujące system gwarantowania depozytów: norweski, fiński, słowacki, ukraiński oraz grecki.

XI. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNO-INFORMACYJNA

W 2009 r. kontynuowano działania służące promocji w środowisku bankowym zasad **dobrych praktyk**, opracowanych przez Fundusz w postaci dwóch dokumentów, tj. *Zasady dobrej praktyki banków w zakresie informowania o przynależności do obowiązkowego systemu gwarantowania* oraz *Zasady dobrej praktyki banków w zakresie informowania klientów o swojej sytuacji ekonomiczno-finansowej*. Do Funduszu wpłynęły zawiadomienia o akceptacji **dobrych praktyk** przez 56

banków spółdzielczych. Tym samym do końca roku decyzję o akceptacji **dobrych praktyk** przekazały łącznie 72 banki, w tym 5 komercyjnych i 67 spółdzielczych. Mimo podejmowanych działań informacyjnych i promocyjnych uczestnictwo w projekcie nie nabrało powszechnego charakteru. Natomiast w związku z wejściem w życie 19 września 2009 r. ustawy z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, zmieniającej przepisy dotyczące obowiązku informowania klientów o przynależności do systemu gwarantowania depozytów oraz o swojej sytuacji ekonomiczno-finansowej, w BFG rozpoczęto analizę zasadności kontynuacji zainicjowanego projektu.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano przygotowanie i dystrybucję na terenie kraju bezpłatnych materiałów promocyjnych prezentujących klientom banków w Polsce nowe zasady systemu gwarantowania depozytów. Materiały promocyjne, o łącznym nakładzie 900 tys. egzemplarzy, zostały skierowane do banków komercyjnych oraz spółdzielczych. Pod koniec 2009 r. rozpoczęto prace nad opracowaniem nowej szaty graficznej i uaktualnieniem treści tych materiałów.

Ponadto, w odpowiedzi na bieżące potrzeby zgłaszane przez banki, zlecono produkcję i dokonano dystrybucji tablic informujących o przynależności banku do obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów. Przygotowano również folder informacyjny BFG prezentujący podstawowe działania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w poszczególnych obszarach jego funkcjonowania, uwzględniający aktualny stan prawny dotyczący systemu gwarantowania depozytów w Polsce.

Fundusz dystrybuował kolejne numery *Biuletynu BFG*, zawierające treść uchwał Rady i Zarządu Funduszu. Biuletyn był przekazywany do wszystkich banków komercyjnych i spółdzielczych, a także do wybranych uczelni krajowych oraz bibliotek.

W analizowanym roku dokonano dystrybucji numeru czasopisma *Bezpieczny Bank*, wydanego pod koniec 2008 r. (nr 2/2008), a także wydano jego 2 nowe numery (nr 1/2009 oraz nr 2/2009), przy czym *Bezpieczny Bank nr 2/2009* został wydany w angielskiej wersji językowej. Dystrybucja tego periodyku obejmuje banki, wybrane uczelnie krajowe oraz biblioteki na terenie całego kraju, a także instytucje sektora administracji publicznej.

W 2009 r. ukończono prace nad przygotowaniem materiałów edukacyjnych, które decyzją Ministra Edukacji Narodowej zostały wpisane na listę środków dydaktycznych, zalecanych do użytku szkolnego przy nauczaniu przedmiotu Podstawy przedsiębiorczości. Materiały te składały się z trzech prezentacji (Banki i system bankowy, Jak ocenić bank? i System gwarantowania depozytów w Polsce) oraz skryptu. Materiały edukacyjne zostały zapisane na nośniku CD-ROM i wyprodukowane w nakładzie 5000 sztuk. Nieodpłatnie przekazano je do liceów ogólnokształcących na terenie całego kraju.

Fundusz podjął działania informacyjne na temat nowych zasad udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (frbs). Wyja-

śnienie zasad opublikowano w miesięczniku *Nowoczesny Bank Spółdzielczy*. Ponadto zredagowano informację prasową na temat frbs, którą przekazano do banków zrzeszających i mediów specjalizujących się w tematyce bankowości spółdzielczej.

28 lutego 2009 r. została zakończona kolejna edycja organizowanego przez Fundusz konkursu na najlepszą pracę licencjacką, magisterską i doktorską z zakresu systemów gwarantowania depozytów, problematyki działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz bezpieczeństwa finansowego banków. Na konkurs wpłynęły 4 prace magisterskie z Uniwersytetu Gdańskiego oraz Politechniki Gdańskiej, z których jury konkursu nagrodziło dwie prace. Równocześnie rozpoczęto nową edycję konkursu, przewidzianą do rozstrzygnięcia w kolejnym roku kalendarzowym.

17 lipca 2009 r. uruchomiono nową stronę internetową BFG. Strona cieszy się dużym zainteresowaniem klientów Funduszu. Do końca roku zanotowano około 60 000 odsłon.

Elementem działalności informacyjno-promocyjnej było wydanie w polskiej i angielskiej wersji językowej *Raportu rocznego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego za rok 2008*, który został wysłany do banków działających w Polsce, 65 zagranicznych systemów gwarantowania depozytów oraz organizacji międzynarodowych, których Fundusz jest członkiem, tj. EFDI i IADI.